1849. LEEUWARDER COURANT. No. 9.

DINGSDAG den 30 JANUARIJ.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 26 Januarij 1849, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,45.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood*	- 130,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*	- 130,00.

Leeuwarden, den 27 Januarij 1849. *De Gouverneur van Friesland*, VAN PANHUIJS.

Ministerie van Financien. - Domeinen.
VERKOOPING VAN HAKHOUT.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te *Leeuwarden*, zal op Dingsdag den 6 Februarij 1849, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *IJ. E. Kingma*, Kastelein in *de Wijnberg* aldaar, ten overstaan van den Notaris Mr. C. WIERSMA, in het openbaar verkoopen:

1. Zes perceelen *elzen* en *esdoorn Hakhout*, staande aan den grooten weg van *Leeuwarden naar de Overijsselsche grenzen*, van af den opweg naar *Goutum* tot aan de *Oude Schouw*, en
2. Tien perceelen, zoo *eiken en berken*, *als elzen en wilgen Hakhout*, staande aan den straatweg *van Leeuwarden naar de grenzen der provincie Groningen*, van af ten oosten de *Rietlandsche Brug*, tot aan de *Gerkesbrug*.

De Conditien van verkoop en aanduiding der perceelen, zullen in tijds ter lezing liggen, aan de op gemelde straatwegen staande Tolhuizen, zoo mede in de voornaamste Herbergen dezer Provincie.

Leeuwarden, den 24 Januarij 1849. *De Ontvanger der Registratie*, G. A., KEMPENAER.

LONDEN, den 25 Januarij.

Er zijn berigten uit Portugal. Eene particuliere correspondentie van een der dagbladen van Lissabon van den 19 dezer, meldt, dat de pogingen, door het gouvernement aangewend om zich gelden te verschaffen, schipbreuk geleden hebben. De behoefte daaraan echter groot zijnde, ten gevolge van 400 conto's deficit in de tabaks-inkomsten en 250 conto's verlies aan disconto van bankpapier, dat in verhouding in betaling genomen was, zoo zal de bank van Portugal (vroegere bank van Lissabon) eene overeenkomst sluiten met de regering, om haar in zes maandelijksche betalingen van 90 conto's elk, 540 conto's te verschaffen, hoe wel de specie, in de bank voorhanden, slechts 86 conto's bedroeg. De bank schijnt daartoe genoopt te zijn, ten gevolge der belofte door de regering gedaan, dat alle vonnissen, die tegen de directeuren gewezen waren wegens hunne ongeoorloofde pogingen op bankpapier in betaling te geven, voor hetgeen zij zich verbonden hadden in specie te zullen afdoen, door een decreet zouden vernietigd worden. De schatkist was ledig en de beambten, zetteden hun bijna wonderdadig bestaan voort, met weinig meer dan hetgeen men tot voeding van een kameleon noodig acht."

De finantiële talenten der portugesche bankiers schijnen, ongeacht dezen toestand, niet uitgeput en nog eenig crediet te verdienen.

— Brieven uit Californie melden, dat er weder ontdekkingen in de goudstreek hebben plaats gehad, en dat er thans meer goud opgedolven wordt dan vroeger. Er werd dagelijks voor een bedrag van 100,000 dollars verzameld, (*f* 250,000) en dagelijks scheen deze hoeveelheid te zullen vermeerderen. Onder de gouddelvers bestond een groot gebrek aan de voornaamste levensbehoeften; ook woedden daar verschillende ziekten en stierven vele personen. Lieden, die eene aanzienlijke hoeveelheid goud bezaten, hadden ter naauwernood eenige lompen om zich te kleeden. Om den hoogen prijs der sterke dranken aldaar aan te toonen, zal het voldoende zijn mede te deelen, dat zeker persoon, die twee vaten brandewijn had, ze bij het glas aan de mijnwerkers uitverkocht en daardoor 14,000 dollars (*f* 35,000) in goud bekwam. Alles en voornamelijk levensmiddelen en kleedingstukken werden tot buitensporig hooge prijzen verkocht. Zoo zegt men ook, dat de gouddelvers wel van vee, maar slecht van groenten en vruchten voorzien waren. Berigten van Mazatlan melden, dat schepen met goud, van 21 karaat, van Californie, aangekomen waren. De engelsche brik *Pandora* had meer dan 280,000 dollars (*f* 700,000) aan goud aan boord genomen en zoude daarmede naar Panama vertrekken, van waar het naar Chagres en vervolgens met de engelsche booten naar Engeland zou gevoerd worden. Volgens de dagbladen van New-York zou het amerikaansche gouvernement dezer dagen zulke uitlokkende en verleidelijke berigten van de goudstreek hebben ontvangen, dat het de bijzonderheden daarvan aan het publiek niet mededeelt. Te New-York liggen thans een aantal schepen in lading naar Californie, terwijl velen dagelijks met verscheidene passagiers en eene belangrijke lading derwaarts vertrekken.

BERLIJN, den 25 Januarij.

De heden uit Frankfort aangebragte tijding, dat het Parlement zich tegen het opdragen van eene erfelijke keizerlijke waardigheid heeft verklaard, heeft hier ter stede eenen zeer ongunstigen indruk gemaakt; — minder om Pruisen, hetwelk, door de beschaving en door den moed van een talrijk wel geordend leger, voorzeker zijnen stand in de Europesche maatschappij zal weten te handhaven, dan om de magt en de éénheid van Duitschland zelf, waarvan het, en welligt niet zonder reden, zooveel heilzaams voor de ontwikkeling van zijne welvaart verwachtte. Te dien aanzien staat alsnu alles op losse schroeven, en indien de verschillende partijen in Frankfort niet tot andere gedachten komen, dan zullen de Duitsche Vorsten wel genoodzaakt zijn, om het werk, hetwelk alsnu steeds onvoltooid blijft, op te vatten en te volmaken. Reeds vóór Maart heeft Pruisen de Duitsche Vorsten opmerkzaam gemaakt op de bestaande behoefte, om aan Duitschland meer éénheid te verzekeren. Pruisen heeft Oostenrijk nimmer den voorrang willen betwisten en is steeds aan dit beginsel getrouw gebleven. Men meent te kunnen verzekeren, dat het alsnog er op bedacht is, om bij de Duitsche Vorsten eene eensgezindheid te bewerken, zonder welke aan geene éénheid kan worden gedacht. Dat Oostenrijk daartoe zal moeten medewerken, lijdt wel geen twijfel; ten ware deze Staat dit bepaaldelijk weigerde, hetwelk kwalijk kan worden vermoed. De laatste instructien, welke den minister *Camphausen* zijn gegeven, zijn in dien zin vervat.

De benoeming der kiezers alhier ter stede, kan als voldoende voor de monarchale constitutionele partij worden beschouwd. Genoegzaam de helft dergenen, welke de democraten als tot hunnen aanhang behoorende, doen voorkomen, worden als gematigde constitutionelen aangemerkt. In Breslau heeft de eerstgenoemde partij gezegevierd, even als in Stettin, Halle, Frankfort en Erfurt. In Magdenburg en Nordhausen zijn de democraten meester gebleven. In de kleine steden van de Mark en Pommeren hebben over het algemeen de gematigde constitutionelen de overhand behouden. In de kleinere steden en dorpen van Silezie is echter de keuze anders uitgevallen. Oud-Pruisen en een deel van Westphalen zijn koningsgezind, en men vleit zich nog, dat in Posen en de Rijn-provincien de partijen tamelijk gelijk zullen staan.

KEULEN, den 25 Januarij.

Men ontvangt thans van alle kanten de eerste berigten over den afloop der verkiezingen, zelfs uit de meest verwijderde provincien. Te Saarbrucken hebben de democraten de bovenhand, doch niet in die mate, als zij verwachtten en in dier voege, dat het geheele resultaat nog afhangt van den uitslag der verkiezingen op het platteland. Ook te Trier heeft de democratische partij gezegepraald, daar het aantal kiezers van deze partij 73 bedraagt, terwijl de constitutionele er slechts 28 telt, van welke laatsten de meesten in de omliggende dorpen gekozen werden. De uitslag der verkiezingen in de plaatsen aan den Moezel van Croev tot Berncastel, is geheel ten voordeele der democratie, hetgeen mede het geval is in het district Wittlich, alsmede te Andernach en omstreken. Op sommige plaatsen was de uitslag vrij gelijk, doch over het algemeen klaagt men over de weinige belangstelling, vooral van de zijde der constitutionelen. Kortom, schier overal in deze provincie heeft de democratische partij hier meer, daar iets minder, de bovenhand behouden. Te Munster behooren van de 98 kiezers, 75 tot de volkspartij.

Dit resultaat, dat geheel onverwacht is, maakt de positie van het ministerie *Brandenburg* hoogst moeijelijk.

's GRAVENHAGE, den 24 Januarij.

Z. M. de koning heeft, door tusschenkomst van HDs. thesaurier, den heer *D. Ragay*, aan de HH. burgemeesters van Werkendam en de Werken, ten behoeve van de slagtoffers der overstroomingen, in den nacht van 17 op 18 dezer aldaar plaats gehad, doen toekomen de aanzienlijke gift van *twee duizend* gulden. Nog heeft HD. aan den heer commissaris van policie *Behr*, voor de nagelatene betrekkingen van de jl. Zaturdag voor Scheveningen verdronken visschers, doen geworden eene gift van *twee honderd* gulden.

— Naar men verzekert, zou H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert van Pruisen*, die eenen geruimen tijd op haar buitenverblijf onder Voorburg heeft doorgebragt, voornemens zijn, eerlang eene buitenlandsche reis te ondernemen, en wel naar Italie.

MEEUWEN, den 25 Januarij.

De aanhoudende stormwinden hebben aan de dijken vele schade toegebragt; nadat de Dussensche polder was ondergeloopen, is ook de onze heden nacht overstroomd, waardoor het geheele land van Altena en Heusden is onder water gezet. De schade aan de te veld staande wintergranen en koolzaad is overgroot en kunnen deze als verloren beschouwd worden.

DOCKUM, den 27 Januarij.

Door den heer Burgemeester dezer stad zijn aan de wijkmeesters alhier 160 stuks dekens ter hand gesteld, ten einde aan de behoeftigsten in hunne wijken te worden uitgedeeld; voorwaar een goed voorbeeld ter navolging.

— Tot waarschuwing van de schipperij is dienende, dat met de winter de eene baak op de *Engelmansplaat* is weggeraakt en aldaar dus maar eene baak staat in plaats van gewoonlijk twee bakens.

HEERENVEEN, den 26 Januarij.

De Friesche Maatschappij *tot onderlinge verzekering van schepen*, te dezer plaatse gevestigd, heeft op den 24 dezer hare *elfde* jaarlijksche algemeene vergadering gehouden.

Uit het verslag van de directeuren is onder anderen gebleken, dat men gedurende het afgeloopen jaar geene de minste schade had behoeven te vergoeden en de deelneming weder was toegenomen. Overigens werd de rekening en verantwoording in de beste orde bevonden en had men reden om zich over den tegenwoordigen toestand der maatschappij te verblijden.

Wegens de min kostbare wijze van beheer, de soliditeit der administratie en vooral om de nuttige strekking dezer maatschappij, mag de deelneming bij voortduring worden aanbevolen.

LEEUWARDEN, den 25 Januarij.

Z. M. heeft op voordragt van den minister voor de zaken der hervormde eeredienst enz., bij besluit van den 29 December ll., no. 96, benoemd:

Tot president van het provinciaal kerkbestuur voor den jare 1849, in deze provincie, de heer *P. A. C. Hugenholtz*, predikant te Dockum.

Tot leden en secundi van het provinciaal kerkbestuur en mitsdien tot præsides en assessoren der classicale besturen in het provinciaal kerkbestuur:

Voor de classis van *Leeuwarden:*
tot lid, de heer *J. B. de Boer*, predikant te Marrum;
tot secundus, de heer *A. Wassenbergh*, predikant te St. Anna-Parochie;

Voor de classis van *Heerenveen:*
tot lid, de heer *J. J. Wassenaar*, predikant te Joure;
tot secundus, de heer *J. S. Damsté*, predikant te Langezwaag;

Als provinciaal onderling:
tot lid, de heer mr. *J. H. de Sitter*, ouderling te Sneek;
tot secundus, de heer *P. J. Costerus*, ouderling te Sneek.

Tot leden der classicale besturen en derzelver secundi:

Voor de classis van *Leeuwarden:*
tot lid, de heer *J. Doll*, predikant te Grouw;
tot secundus, de heer *S. K. Thoden van Velzen*, predikant te Leeuwarden;
tot lid, de heer *E. L. Reddingius*, predikant te Engelum;
tot secundus, de heer *D. Holwerda*, predikant te Dragten;
tot lid, de heer mr. *B. Dorhout*, oud-ouderling te Leeuwarden;
tot secundus, de heer mr. *P. F. Martin*, oud-ouderling te Leeuwarden.

Voor de classis van *Harlingen:*
tot lid, de heer *J. du Saar*, predikant te Harlingen;
tot secundus, de heer *O. A. van Druten*, predikant te Minnertsga;
tot lid, de heer *T. C. Kock Beilanus van Assen*, predikant te Arum;
tot secundus, de heer *J. Bruining*, predikant te Pietersbierum;
tot lid, de heer *C. Binkes*, ouderling te Bolsward;
tot secundus, de heer *P. de Vries*, ouderling te Bolsward.

Voor de classis van *Sneek:*
tot lid, de heer *D. Scheltema*, predikant te Gaastmeer;
tot secundus, de heer *M. van Selms*, predikant te Sloten;
tot lid, de heer *H. G. Cannegieter*, predikant te Hemelum;
tot secundus, de heer *T. Jentink*, predikant te Nieuwland;
tot lid, de heer *H. S. Tjalsma*, oud-ouderling te Sneek;
tot secundus, de heer *J. F. Snethlage*, ouderling te Tjerkwerd.

Voor de classis van *Dokkum:*
tot lid, de heer *J. H. Reddingius*, predikant te Morrha;
tot secundus, de heer *S. van Kleffens*, predikant te Nes;
tot lid, de heer *P. van Kleffens*, predikant te Akkerwoude;
tot secundus, de heer *J. W. Kahrel*, predikant te Reitzum;
tot lid, de heer *W. R. van der Weide*, oud-ouderling te Dokkum;
tot secundus, de heer mr. *A. van Slooten*, oud-ouderling te Dokkum.

Voor de classis van *Heerenveen:*
tot lid, de heer *J. Meijer*, predikant te Wolvega;
tot secundus, de heer *H. Beekhuis*, predikant te Oosterhaule;
tot lid, de heer *P. de Goeje*, predikant te Heerenveen;
tot secundus, de heer *H. ter Let*, predikant te Tjallebert;
tot lid, de heer *J. van der Laan*, ouderling te Heerenveen;
tot secundus, de heer *G. Peeting*, ouderling te Heerenveen.

— De *Staats Courant* deelt een koninklijk besluit van den 7 Augustus 1847 mede, waarbij, op het ingediend rekwest van de ned. handel-maatschappij, gevestigd te Amsterdam, daarbij overleggende het ontwerp der acte, waarop die maatschappij van 1 Januarij 1850 af zal worden voortgezet, bewilliging wordt verleend tot de voortzetting der bovengenoemde vennootschap.

In hetzelfde nommer der *Staats-Courant* wordt het begin der bijgenoemd besluit goedgekeurde acte medegedeeld, welke mededeeling in dat blad zal worden voortgezet. Daaruit blijkt onder anderen: dat Z. M. de Koning aandeelhouder is in deze naamlooze vennootschap voor de som van *f* 2,[illegible],000; Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden voor die van *f* 1,500,000; H. K. H. prin-

zes *Albert* van Pruisen voor *f* 1.560,000; Z. K. H. de prins van Oranje voor *f* 75,000; Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden voor *f* 75,000 en H. K. H. de Erfgroothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach voor *f* 75,000, enz.

— Zr. Ms. korvet *Boreas*, onder bevel van den kapitein ter zee *J. G. Huys*, den 12 October laatstleden uit Texel naar Batavia vertrokken, te gelijk met de oorlogs-fregatten *Prins van Oranje* en *de Sambre*, is te Rio-Janeiro binnengeloopen, en heeft den 14 December de reis voortgezet.

Gouda, den 24 Januarij.

Uit het vroeger medegedeelde drietal van predikanten is eergisteren door den Breeden Kerkeraad der Hervormde gemeente, tot herder en leeraar alhier beroepen de weleerw. heer *Jan Willem Haverkamp Begemann*, predikant te Geervliet.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen 12 Jan. H. W. Smith, *Adonis*, (*S.*), Londen, ledig. 15 dito. W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, ledig. 16 dito. F. J. Frankena, *Verwagting*, New-Castle, kool. 18 dito. A. J. Olthof, *Aboldina*, Yarmouth, ballast. 21 dito. E. H. Oldenburger, *Johanna*, New-Castle, kool 22 dito. J. H. Cappen, *Concordia*, Drammen, hout. 26 dito. J. D. Visser, *Maria*, New-Castle, kool. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, ledig.

Vertrokken. 15 Jan. H. W. Smith, *Adonis*, (*S.*), Londen, boter en vee. 18 dito. J. G. Munneke, *Baudina*, New-Castle, kaas. 20 dito. W. Weutel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, vee en boter.

207de STAATS-LOTERIJ.
Trekking der eerste Klasse.

1ste Lijst. No. 6184, een prijs van *f* 1250. No. 3188, 15319, 18331 en 11499, ieder een prijs van *f* 1000.
2de Lijst. No. 2912, een prijs van *f* 20,000. No. 10014, een prijs van *f* 5000. No. 3381, een prijs van *f* 1250. No. 3819, een prijs van *f* 1000.
3de Lijst. No. 12336, een prijs van *f* 2500. No. 6737, 19923, 9479 en 9911, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst. No. 18378, een prijs van *f* 1000.

MENGELWERK.

Almanak voor Landbouwers en Veehouders 1849.

Dit is de derde jaargang van dit nuttig boekje, waarop wij de aandacht der belanghebbenden willen vestigen, in de hoop, dat ieder, die daartoe in staat is, het debiet zal bevorderen en iets bijdragen tot instandhouding van den Almanak.

Het is reeds vroeger gezegd, doch wij herhalen het hier dat de Redactie zich heeft voorgesteld, om, door eenvoudige mededeeling van korte berigten, van nuttige en weinig bekende waarheden, van voorstellen tot verbetering, van goede voorbeelden van uitkomsten van proefnemingen enz., voor den Vaderlandschen Landbouw en Veeteelt nuttig te zijn; tevens met het oogmerk, om den voortgang, welke de wetenschappelijke beoefening van deze vakken in en buiten ons vaderland gemaakt heeft, aan de praktische beoefenaars daarvan mede te deelen ter uitvoering en toepassing, opdat daardoor hunne belangen en die van het vaderland worden bevorderd.

Zoo verre wij kunnen oordeelen is dit goede doel tot nog toe tamelijk wel bereikt en de geleverde bijdragen van algemeen belang. De Hoogleeraar van Hall gaf weder verschillende bouwstoffen tot de zamenstelling, beginnende met de mededeeling van een aantal Landbouwkundige Spreekwijzen. Als uitdrukkingen van het volksgevoelen en waarheid bevattende worden dezelve omschreven en verklaard en bevestigen volkomen deze spreuk: *een spreekwoord, een waar woord.* — Vervolgens vindt men eene beschrijving over de onderaardsche waterafleidingen en derzelver nut, vervolgd door den Hoogleeraar Bergsma; iets over Landbouwers bijgeloovigheden; over den Mol; de Patrijzen, vijanden der Sprinkhanen.

De Heer Bergsma beantwoordt nog de vraag: door welke middelen zal men den Landbouw in Nederland kunnen verbeteren? en geeft iets over de Meststoffen. C. R. schrijft over de Springstieren; over het nut van den Grondwoelder of Ondergrondsploeg; over de klagten wegens de gehechtheid aan het oude; de Melkvaten van zink. Verder worden behandeld de navolgende onderwerpen: Zwavelzuur, als middel tegen het bloedwateren der Runderen; wijze om het zaad van Aardappelen in te oogsten; invloed der Bosschen op de vruchtbaarheid eener landstreek; verbetering van de mindere Graslanden; iets over het bewerken der Bouwlanden; het gebruik van den Radploeg vergeleken met dat van den Voetploeg, allen door H. Dijkema; over de Schurft der Schapen en de geneesmiddelen daarvoor; het Wieden; het voordeel van gemengd Voedsel voor het vee; over het gebruik en de waarde van den Mangelwortel voor het vee uit het boekje van den Heer J. G. J. van den Bosch, te Wilhelminadorp bij Goes, zijnde eene in 1839 beantwoorde prijsvraag bij het Genootschap ter bevordering van Nijverheid te Onderdendam; over de nadeelige en gevaarlijke werking van het Moederkoorn, ook Spoorrogge, Hanesporen genoemd, op de Dieren en den Mensch. Verschillende voorbeelden worden opgegeven van zeer schielijke sterfte onder het vee, na het eten van zoodanig koorn. Dr. S. J. Galama heeft er een nuttig werk, in den jare 1834 over geschreven.

Wijders vinden wij een staaltje van het vernuft der Japanezen om dwergboompjes te fabriceeren. In het jaar 1826 werd aan het Opperhoofd van den Nederlandschen handel aldaar te koop aangeboden een doosje, ruim één Rijnlandsche duim in middellijn en drie duim hoog, waarin groeiden: een sparreboom, een bamboes en een pruimboom, de laatste met bloesems bezet. Von Siebold heeft deze gewassen gezien, dus is het geen fabel.

F. levert eenige invallen en voorspellingen van zijn Grootvader; waarop volgen: de uitbreiding van den Landbouw behoefte voor Nederland; over de middelen om vooruitgang in den Landbouw te bewerken, vooral door de invoering der veredelde Schapenteelt, zijnde uittreksels uit het werkje van denzelfden Heer van den Bosch, een prijsantwoord, uitgegeven door de Zeeuwsche Commissie van Landbouw; een vers van Bilderdijk; Afkooksel van Lijsterbessen, als middel tegen de Longziekte; over het Landbouwkundig onderwijs op de Dorpsscholen van F.; eenige uittreksels uit eene Redevoering in de Zeeuwsche Maatschappij gehouden, getiteld: Licht is Leven, — Kennis is Kracht; — iets over het werkje van den Heer R. J. van der Leij, Lid der Commissie van Landbouw, getiteld: Afschaffing *der Braak* enz., in 1848 te Sneek uitgegeven. — Als Paardenvoeder wordt op het Haverbrood opmerkzaam gemaakt, hetwelk in Zweden met goed gevolg gebruikt wordt. F. beveelt de natuurkunde aan, en K. geeft een bewijs op van de groote schaarschte der boomvruchten, het misgewas der Aardappelen op het Bildt en beveelt de fijne turfmolm tot mestspecie aan. Tot slot zijn vermeld de Bepalingen voor de Landhuishoudkundige School te Groningen, 1848.

Ziet daar de geheele inhoudsopgave van den Almanak, waaruit men genoegzaam zien kan, dat men voor dit alles zijne dertig centen niet behoeft te beklagen, welke daaraan worden besteed.

Doaitse mei de Noardsce Balke.
FRYSCE SANKJES fen W. DIJKSTRA.

Onder dezen titel is dezer dagen een klein werkje in het licht gegeven. Wij haasten ons daarvan melding te maken. Een nieuw Friesch product van een nieuwen, of tot dus ver onbekenden, dichter wekt toch altijd de belangstelling. Maar wij haasten ons vooral, omdat wij deze liedjes met zoo groot genoegen gelezen hebben, dat wij gaarne alle Friezen in dit genoegen wilden doen deelen, en beloven hem daarvan veel genoegen.

De onderwerpen zijn: *Fryslan boppe; Myn Mary; Ruerd; Iebel op'e Dille; de lætste Weide; de Mooiste Faem fen Rypster Merke; it Doarpslibben; de Frysce Fryer; Ferwerssankje; de Angeler: de Gouden Ring; de Jounklok; it Famke in hjar blommen.*

In een voorberigt geeft de Heer *T. R. Dijkstra* eene verklaring van het vroegere muzyk-instrument, waarop onze lieredman speelde, waarna tot inleiding het volgende versje, dat wij ten slotte als proeve mededeelen:

Allen zijn lieve versjes; »de onderwerpen zijn bij uitnemendheid Friesch" en zeer geschikt, om door het jongvolk, gelezen en gezongen te worden. Denkbeelden, voorstelling, taal en uitdrukking zijn mede geheel Friesch, zoodat wij niet twijfelen, of de jeugdige dichter (die, naar wij vernemen, Bakkersk[necht] te Spannum is) zal hiermede bij het algemeen eere inleggen. Wij verwachten, [dat] zijne liedjes algemeenen bijval zullen verwerven. Ieder, die van het Fri[esch] houdt, bevelen wij het kleine boekje, dat slechts 20 Ct. kost, welmeenend a[an].

Doaitse mei de Noardsce Balke.

Mei de pin poen ik myn snaren,
Sjongend reisgje ik trog de wrald,
Nei ien-libben fol gefaren:
Ik in 't spylwirk wirde al ald,
Mar myn sankjes binne ny;
Feinten, fammen hjer nei my!

Earen songen de alde scalden
Krygsmansdieden op mei nju;
Ik sjong net foar stoere helden;
Ik sjong foar de jonge lju;
Ik sjong fen de fryery,
Feinten, fammen hjer nei my.

Der yet echte Friezen binne,
Fen it alde suwre laech,
Frysk fen holle, frysk fen sinnen,
Hjert min al whet frysk is graech;
Derom sjong ik fry in bly;
Feinten, fammen hjer nei my.

Sjong myn sankjes, sjong se folle,
As jimm' nocht oan sjongen ha;
In as jimme dat net wolle,
Doch er dan it harkjen ta.
Ik scil sjonge in spylje er by;
Feinten, fammen hjer nei my!

E.

De invloed van het spoelingvoeder op de melk en het vleesch van het vee.

In *de Volksvriend*, Maandblad van de Nederl. Vereeniging tot afschaffing v[an] sterken drank, leest men: Opgewekt door hetgeen de Heer *d' Engelbronner* berigt in de bijlagen tot zijne *Rede*, ten vorigen jare gehouden in het 's Gravenhaagsche depart. der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*, namen wij ons voor te onderzoeken in hoe verre de melk en het vleesch van met spoeling gevoederd vee voor de gezondheid nadeelig is. Hiertoe hebben wij getracht nog eenige nadere berigten in te winnen, en ofschoon deze niet zoo volledig zijn als wij hadden gewenscht, achten wij het nogtans de moeite waard, het een en ander uit bovengenoemde bijlagen en uit onze berigten bijeen te zamelen en aan onze lezers mede te deelen.

Het is vooral buitenslands, dat men op deze zaak bijzonder zijne aandacht heeft gevestigd. De heer *Ehlers* te Hamburg, heeft daaromtrent onderscheidene getuigenissen ingewonnen, waaruit wij het volgende overnemen.

Het vee, aan dit onnatuurlijk voedsel nog ongewoon, is daartoe niet dan met de uiterste moeite te bewegen, en alleen door de beesten dorst te laten lijden, hun zout in den bek te brengen, en door soortgelijke middelen meer, kan men daarin slagen. 't Schijnt dan ook dat de spoeling op de gezondheid der koeijen eene nadeelige uitwerking heeft, en dat zij eer dan andere, die het gewone voedsel, gras, hooi enz., gebruiken, aan de longziekte bezwijken. Dit althans is zeker, dat de heer *Dannenberg* te Hamburg verklaart, van een landman, die met spoeling voederde, te hebben gehoord, »dat hij, op zijn langst, telken jaar zijn veestal moest vernieuwen, dewijl de longen dan zoo waren aangestagen, dat, zoo de beesten niet geslagt werden, zij van zelven zouden sterven, en dat de ingewanden van het vee dikwijls onbruikbaar werden bevonden." Reeds de beroemde *Linnaeus* schreef, eene eeuw geleden: »hoe brandewijn de maag bekomt, kan men bij slagters zien, als ze zwijnen slagten, die met sterken drank zijn gevoederd; hunne darmen zijn zoo broos, dat ze voor worst onbruikbaar zijn." De zweedsche hoogleeraar *Florman*, een bekend veeartsenijkundige, houdt het spoelingvoeder zeer verdacht als de oorzaak te zijn der veeziekte, die zich sedert 1837 in de streken van den Rijn geopenbaard heeft en later ook in Zweden zich vertoonde; en de groote *Berzelius* heeft verklaard: »vee, vleesch, melk, wol enz., zijn sedert de vermeerdering der branderijen slechter geworden;" waarbij wij nog een, minder geleerd, maar meer practisch getuigenis kunnen voegen van eenige veefokkers uit Altenburg, die allen de spoelingsvoeding aanwenden, maar ook allen er over eens zijn dat gras en klaver veel deugdzamer en ook met opzigt tot de hoedanigheid van het vleesch verkieslijk zijn. Trouwens dat het vee, na eenige jaren met den afval der aardappelbranderijen gevoed te zijn, longziek wordt, dit schijnt eene bij de duitsche schrijvers over landhuishoudkunde algemeen aangenomene stelling te zijn.

Wat de melk van spoeling-koeijen betreft, zij verschilt in kleur, geur en smaak met die van beesten, welke hun natuurlijk voedsel, gras, klaver, hooi enz. gebruiken. De zoo evengenoemde Heer *Dannenberg* verhaalt, dat een zijner kleine kinderen, gewoon aan gezonde koemelk, telkens de aangebodene melk van spoeling-koeijen weigerde. Hiermede stemt overeen het onderzoek van den scheikundige *Gay Lussac* en anderen, op dit punt in het werk gesteld, waaruit is gebleken dat de spoelingmelk in zijne bestanddeelen van de gewone verschilt en, niet dan na bijvoeging van een weinig loogzout [*carbon. sod.*], daarmede voor het gebruik kan worden gelijk gesteld.

Ook de opmerkingen van den hoogleeraar *Klencke* uit Leipzig zijn waardig, door ons gehoord te worden. Ingevolge zorgvuldige waarnemingen [zegt deze geleerde] is het gebleken dat kinderen, welke in hunne eerste jaren eigenlijk alleen leefden van melk, die voor het grootste deel van spoeling-koeijen afkomstig was, voortdurend ziekelijk waren en alle teekenen vertoonden eener klierachtige gesteldheid. Bij onderscheidene kinderen, aan wie in het begin hunner ziekte dadelijk eene andere gezonde melk in de plaats is gegeven, verkreeg men over het algemeen een beter gestel. Wat de koeijen zelve betreft, *Klencke* beweert, dat deze dieren, nadat ze een tijd lang met spoeling gevoed zijn, insgelijks de teekenen eener klierachtige gesteldheid opleverden. Hare melk, zegt hij, is schraal en bevat weinig room. Eerst moeten dus de koopers ongezonde melk drinken en daarna het slappe vleesch der geslachte runderen eten!

Belangrijk is het getuigenis van den ervaren landman *Hefftger*; »uit duizend gras-ossen," zegt hij, »als er één onder is met spoeling gemest, zal ik dezen dadelijk aanwijzen. Het is waar, spoelingkoeijen geven meer melk dan graskoeijen, maar zij zet schraal room af en geeft zoo weinig boter dat het de moeite niet waard is."

De berigten, die wij betrekkelijk dit onderwerp hebben ingewonnen uit de streken, waar, bij ons te lande, de spoelingvoedering plaats heeft, komen veelzins met het bovenstaande overeen. Hiertoe behoort vooral wat we gezegd hebben omtrent den weêrzin van het vee tegen den onnatuurlijken drank, den minder gezonden toestand der beesten, de schraalheid der melk, de minder frissche kleur en de weekheid van het geslagte vleesch en spek, en de broosheid der darmen.

Uit dit een en ander blijkt dus overvloedig, met hoe weinig regt men, in mindering van het verlies aan graan, dat door de branderijen vernield wordt, te berde brengt dat alle voedsel daarmede niet verloren gaat, want dat de afval tot voeding van het vee wordt gebruikt. Neen! dit is nog een bezwaar te meer tegen die — bijna had ik gezegd helsche — stookplaatsen, dat zij ook zelfs nog met haar wegwerpsel, onder den schijn van een goed voedsel aan het vee te leveren, onze runderen bederven, onze kinderen ongezonde melk te drinken geven en ons zelven op week en slap vleesch of wankleurig spek aan den disch onthalen.

PROGRAMMA.

TENTOONSTELLING voor 1849, van wege het Kunstlievend Genootschap, ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst; onder den naam: PICTURA, *te Groningen.*

Het Kunstlievend Genootschap: *PICTURA*, besloten hebbende in den jare 1849 eene achtste Tentoonstelling van Schilderijen en Teekeningen van levende Kunstenaars uit *Nederland* of Nederlanders van geboorte, buiten het Rijk woonachtig, te houden, brengen het Bestuur des Genootschaps en de Commissie, te deze mede benoemd, de navolgende bepalingen ter kennisse van alle Maatschappijen, beoefenaars en bevorderaars der beeldende kunsten.

Art. 1. De Tentoonstelling zal van af den 7 Mei tot den 16 Junij geopend zijn, en des noods niet meer dan ééne week kunnen verlengd worden.

Art. 2. De Schilderijen en Teekeningen zullen, *behoorlijk ingepakt en vrachtvrij*, moeten bezorgd worden, het zij, vóór den 20 April, aan den Heer C. F. Roos, (in 't huis met de hoofden) te *Amsterdam*, het zij, indien zulks door de woonplaats der H. H. Kunstenaars beter mogt schikken, vóór den 26 April, *mede vrachtvrij*, aan het adres van den Secretaris der Vereenigde Commissie, F. de Witt.

Art. 3. Elk in te zenden stuk zal moeten worden voorafgegaan of verzegeld zijn van eenen *vrachtvrijen brief* aan laatstgemeld adres, inhoudende den naam en de woonplaats des inzenders, eene korte omschrijving van het kunststuk, bij

merk, waarmede ieder stuk of iedere kist is geteekend; benevens, des verkiezende, den prijs; wordende van den verkoopprijs 5 %, wegens de kosten, afgetrokken.

Art 4. Stukken, op vorige Tentoonstellingen te dezer stede geplaatst geweest, zullen niet worden toegelaten; terwijl het Bestuur der Tentoonstelling zich de bevoegdheid voorbehoudt, om van de ingezonden stukken diegene, welke het niet geschikt oordeelt, niet te plaatsen, maar vóór de opening der Tentoonstelling, onder geheimhouding, terug te zenden.

Art. 5. Geene stukken zullen geplaatst worden, dan die, welke aan één der in art. 2 vermelde adressen zijn ingezonden.

Art. 6. Er zal geen onderhandsche verkoop van een als te koop opgegeven stuk, zonder kennisgeving aan de vereenigde Commissie, worden erkend; terwijl, indien hetzelve inmiddels door de vereenigde Commissie mogt verkocht zijn, de eerstgenoemde verkoop als vervallen wordt beschouwd.

Art. 7. Alle geplaatste stukken blijven tot de sluiting der Tentoonstelling onder een zorgvuldig toezigt en worden voor brandschade verzekerd; zonder echter bij de verzending als anderzins voor schade of gemis in te staan.

Art. 8. Binnen acht dagen na de sluiting der Tentoonstelling zullen de stukken aan het lokaal kunnen worden terug ontvangen, of zullen dezelve *vrachtvrij* aan den inzender worden terug gezonden.

Art. 9. Alle vorderingen, de ontvangst of de betaling van Schilderijen betreffende, kunnen binnen drie maanden na de sluiting der Tentoonstelling bij de vereenigde Commissie worden ingediend; maar zullen na dat tijdstip voor vervallen en van onwaarde worden gehouden.

De gunstige uitslag van vorige Tentoonstellingen geeft der Vereenigde Commissie genoegzaam vertrouwen, om de H. H. Kunstenaars ook nu tot het inzenden van keurige voortbrengselen van hun talent uit te noodigen en aan te moedigen; en vermeent de Commissie voornoemd tevens te mogen berigten, dat zij het voornemen heeft Z. M. toestemming te vragen, om na afloop der Tentoonstelling eene Verloting van Kunstwerken te kunnen houden.

Groningen, den 17 Januarij 1849.

Het Bestuur des Genootschaps:
Dr. H. WOLTERS, *Voorzitter.*
F. DE WITT, *Penningm. en Secr. der Vereenigde Commissie.*
H. TIDDENS, *Secretaris.*

De Commissie te deze mede benoemd:
A. LAMBERTS HURRELBRINCK.
Jhr. Mr. W. GOCKINGA.
J. H. JAPPÉ.
Mr. J. H. GEERTSEMA, Cz.

De Heer P. J. COSTERUS, Rector der Latijnsche Scholen te Sneek, benoemd zijnde tot Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hebben Curatoren van gezegde Scholen, de eer door deze de belanghebbenden te verwittigen, dat, in afwachting van de vereischte goedkeuring, de noodige maatregelen zijn genomen tot de verzekering van den rigtigen gang van het onderwijs, en noodigen mitsdien Ouders of Voogden, die hunne Zonen of Pupillen van dat onderwijs verlangen gebruik te doen maken, uit, om zich daartoe uiterlijk voor den 3 Februarij te willen aanmelden bij den Heer COSTERUS voornoemd, zullende de lessen eenen aanvang nemen op Maandag den 5 Februarij e. k.

Sneek, den 27 Januarij 1849.
Namens Curatoren voornoemd,
KEUCHENIUS, *Secretaris.*

*** Getrouwd: Assen, den 17 Januarij 1849.
Mr. D. H. WESTRA, en
R. J. H. VAN DER SCHEER.
Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, den 28 Januarij 1849.
W. J. VERKUIJL, en
G. E. VAN DAM VAN ISSELT.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON A. STINSTRA, geliefde Echtgenoot van
Amsterdam, den 21 Januarij 1849.
P. DE CLERCQ, GB. ZN.

*** Heden werd ons eene DOCHTER geboren.
Leens, den 21 Januarij 1849.
J. DOUWES JR., V. D. M.
A. E. DOUWES — ANDREÆ.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER HERMANNA MARIA NAUTA, geliefde Echtgenoot van
Franeker, den 22 Januarij 1849.
F. H. BURGHGRAEF.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote BREGTJE POSTHUMA, voorspoedig van een ZOON.
Amsterdam, den 23 Januarij 1849.
CLAAS LULOFS.

*** Op den 23 Januarij 1849 beviel te Harlingen zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe C. J. C. RIJSER, geboren VAN RIEMSDIJK.

*** Heden beviel ontijdig van eene doode DOCHTER, HELENA ALETTA LUNSINGH TONCKENS, geb. KOUMANS SMEDING.
Beetsterzwaag, den 24 Januarij 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, ANNA CECILIA ROOSWINKEL, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 24 Januarij 1849.
R. F. TER HORST.

*** Den 26 Januarij 1849 is te Offengawier bevallen van een' ZOON, IJPKJEN IJPKES JELLEMA, Echtgenoot van
EILE VAN DER WAL.
Eenige kennisgeving.

*** Heden middag verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, mijne geliefde Echtgenoote U. SCHREUDER.
Oostbroek, den 26 Januarij 1849.
B. L. W. MENSING.

*** Heden nacht is voorspoedig bevallen van een welgeschapen ZOON, M. E. ADRIANI, geliefde Echtgenoote van
Amsterdam, den 27 Januarij 1849.
D. P. C. LEDEBOER.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER, MARTHA IJMES FABER, geliefde Echtgenoote van
Franeker, den 27 Januarij 1849.
JAN DE JAGER.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON, Vrouwe W. C. Q. VAN DEN BRANDELER, geb. VAN DE POLL.
Leeuwarden, 28 Januarij 1849.

*** Ten huize van zijnen vriend, den Wel Edelen Zeer Geleerden Heer *J. Heppener*, te Dwingelo, is den 10 Januarij 1849, na een langdurig lijden, doch zeer zacht in bijna zeventigjarigen ouderdom ontslapen, onze hooggeachte Broeder Mr. BAVIUS ANTONIUS VAN HIJLCKAMA, Ridder van de Militaire Willemsorde, Old Lid der Staten van Vriesland, diep betreurd door zijne Broeders en verdere bloedverwanten.

T. ANDRINGA VAN HIJLCKAMA.
FRISIUS VAN HIJLCKAMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond overleed tot ons innig leedwezen, onze waarde Moeder JELTJE FRANZES RIENSTRA, Rentenierschc te IJsbrechtum, aan eene ziekte van slechts veertien dagen, in den ouderdom van ruim 80 jaren. Zoo is zij dan hare Echtgenoot RIENTS HARMENS WIERSMA, in een ander leven gevolgd, die haar reeds 22 jaren in den dood is voorafgegaan. Weemoedig staren wij haar na, wiens vriendschap en gezellig verkeer wij gaarne langer zouden willen behouden hebben; maar tevens dankbaar voor het genot haar zoo lang zonder ligchamelijke gebreken of verval, in ons midden gehad te hebben.

De Heer van leven en dood, wiens doen altijd Majesteit en heerlijkheid is, leere ons in Zijnen wil te berusten, gelijk de overledene ons ten voorbeeld heeft verstrekt.

IJsbrechtum, den 20 Januarij 1849.
R. J. UILKEMA, geb. WIERSMA.

*** Heden morgen is alhier na eene slepende ziekte van weinige dagen zacht en gelaten tot een beter leven overgegaan TJIBBE SIERDS HOOGEVEEN; in den ouderdom van 66 jaren.

Gorredijk, den 21 Januarij 1849.
Desselfs Curator,
A. R. VAN VOORST.
Mede namens de verdere Familie.
Wordt verzocht deze als algemeene kennisgeving te willen aanmerken.

JOURE, den 21 Januarij 1849. Heden morgen omstreeks 7 uren, overleed na eene korte ongesteldheid, in den gezegenden ouderdom van ruim 99 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder METTJE LAMMERTS KROES, Wed. wijlen den Heer WIEGER VAN EIJCK.

P. v. EIJCK.
Algemeene en bijzondere kennisgeving. *Mede namens de overige Kinderen.*

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van circa 37 jaren, na voorzien van de H. H. Sacrementen, mijn dierbare Echtgenoot JAN ANNES TERPSTRA, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 3 jaar. Met mijne reeds hoogbejaarde Ouders, onze Broeders en Zusters, staren wij den dierbare overledene weemoedig na.

Tjummarum, den 23 Januarij 1849.
A. LUNTER,
Wed. J. A. TERPSTRA.

*** Heden overleed ten gevolge eener borstkwaal en bijkomende koortsen, op haar 49ste verjaardag, mijne geliefde vrouw GEERTJE WOUTERS, mij nalatende 3 Kinderen, waarvan slechts het oudste de zwaarte van haar verlies kan beseffen.

Sneek, den 23 Januarij 1849.
T. OUENDAG, Jz.
Eenige kennisgering.

*** Ons ouderhart werd dezen morgen diep gewond door den dood van één onzer lievelingen HENDRIK, oud ruim 5 jaren.

Zwartsluis, den 24 Januarij 1849.
A. H. VIERSEN.
J. MIDDELVELD.

*** Diep betreurd door zijne Kinderen, verdere Betrekkingen en menigvuldige Vrienden, overleed heden, na een vol werkzaamheid doorgebragt leven, in den ouderdom van bijna 47 jaren, onze beminde en zorgdragende Vader ALBERTUS SCHUIL, sedert den jare 1827 Onderwijzer der Jeugd alhier.

IJlst, den 25 Januarij 1849.
BENJAMINA SCHUIL.
ANKE JOHANNA SCHUIL.

*** Heden overleed onzen beminden oudsten Zoon HENDRIK, in den ouderdom van ruim zes jaren.

Leeuwarden, den 27 Januarij 1849.
H. E. HEEGER.
C. HEEGER, geb. LANGEN.
Algemeene kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 23 tot en met den 29 Januarij 1849 aangegeven: 23 Geboren. 14 Overleden. 2 Huwelijken.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 26 Januarij 1849, aan de Waag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* 38,00.	407/4 191/8 en 85/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 27 Januarij 1849.

NEDERLAND.					Gebl.
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$49\frac{1}{4}$	$49\frac{3}{4}$	$49\frac{9}{16}$	
Dito dito ..	3 »	$58\frac{3}{4}$	$59\frac{1}{4}$	$58\frac{15}{16}$	
Dito dito ...	4 »	77	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{1}{8}$	
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$ »				
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$ »				
SPANJE.					
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	11	$11\frac{1}{4}$	$11\frac{1}{16}$	
» » v. 510 £	5 »	$10\frac{3}{4}$	$11\frac{1}{4}$	$11\frac{1}{16}$	
» onb. Stukk.	5 »	$10\frac{1}{4}$	$10\frac{3}{4}$		
»	3 »	30	$30\frac{1}{2}$	$30\frac{1}{4}$	
» Binnenl. à 6/m	3 »	20	$20\frac{1}{4}$	$20\frac{3}{16}$	
Ardoin Coupon.....	»	$7\frac{1}{4}$	8		
PORTUGAL.					
Te Londen...	3 pCt.	$27\frac{3}{4}$	28	$27\frac{13}{16}$	
»	4 »	$28\frac{3}{4}$	29	$28\frac{15}{16}$	

RUSLAND.					Gebl.
Ob. bij *H.* $\frac{1798}{1816}$	5 pCt.	$101\frac{1}{2}$	102	$101\frac{3}{4}$	
dito dito $\frac{1828}{1829}$	5 »	$101\frac{1}{4}$	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{3}{8}$	
Dito bij dito..	4 »	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{2}$	
Dito bij *Stiegl.*	4 »	$82\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{3}{4}$	
OOSTENRIJK.					
Metaliek.....	5 pCt.	$74\frac{1}{4}$	75	$74\frac{5}{8}$	
W. B. bij *G. & Co.*	5 »				
AMERIKA.					
Bank-Actien V. Staten		4	$4\frac{1}{4}$	$4\frac{1}{16}$	
Braz. 1824..........					
» £ 200........					
Peru................		35	$35\frac{3}{4}$	$35\frac{1}{4}$	
Grenada.......		$15\frac{3}{4}$	$16\frac{1}{2}$		
Mexico..............		$26\frac{1}{4}$	$26\frac{1}{2}$	$26\frac{3}{8}$	
Venezuela					

Binnenlandsche fondsen waren heden over het algemeen zeer vast; Belgische mede prijshoudend; Spaansche een weinig aangenamer in prijs; Portug. zonder variatie; Russische als gisteren; Metaliek een weinig flaauwer; van Zuid-Amerika was Peru hooger in prijs; van de andere valt niets bijzonders te vermelden.

Zondag den 28 Januarij.

Integralen $49\frac{5}{8}$. 4 pCts. W. Sch. $77\frac{1}{4}$. 3 pCts. Dito $59\frac{1}{16}$. Ardoins 510 £ $11\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$. Dito Coupons (oude) 8, $7\frac{15}{16}$. Dito Dito (nieuwe) $7\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$. Binnenl. Spanje 3 pCt. $20\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$. Passive $3\frac{7}{8}$.

Behalve in Ardoins, waarin eenige affaire was, was de handel in de overige genoteerde fondsen van weinig beteekenis.

Verkoop van een' Wind-Korenmolen.

De Notaris G. PEETING, te Heerenveen, zal, op Woensdag den 31 Januarij 1849, des avonds ten 7 ure, ten huize van *K. Feenstra*, Kastelein aldaar, publiek, bij finale toewijzing, presenteren te verkoopen:

1. Een hechten en steeds in besten staat onderhouden WIND-KORENMOLEN, voorzien van drie paar Maalsteenen, en van alles wat tot eene complete inrigting van zoodanige Fabriek behoort, met aanwezige GROND en ERF, staande en gelegen te *Heerenveen*, waar dezelve sinds meer dan veertig jaren voortdurend met het beste gevolg gedreven is en bij de tegenwoordige eigenaars nog als zoodanig gebruikt wordt; kadastraal sectie A, no. 310; waarop geboden is *f* 8800.
2. Eene WOONHUIZINGE, met ERF, naast voormelden Molen staande, sectie A, no. 308, voorzien van twee Kamers, Regenwatersbak, Pomp en ruim Bleekveld; waarop geboden is *f* 835.

Beide te aanvaarden met 12 Mei 1849.

Verkooping van het Veerschip te Pietersbierum.

De Cand. Notaris A. W. WILTHOLT, te Sexbierum, zal, ten overstaan van den Notaris STEENSMA, op Woensdag den 7 Februarij 1849, des avonds ten 5 ure, in de Herberg *de Zon* te Sexbierum, finaal bij verhooggeld, verkoopen:

Een SNIK-VEERSCHIP, genaamd *de Goede Hoop*, varende in de beurt van Pietersbierum op Harlingen en Franeker en terug, met alles wat er toe en aanbehoort; den 1 Mei 1849 te aanvaarden; in twee gedeelten, met regt van zamenvoeging; waarop geboden is *a. f* 426 en *b. f* 460.

Verkoop van een Tjalkschip.

De Notaris W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, zal, op Donderdag den 8 Februarij 1849, des namiddags ten *één* ure, bij *H. G. van Kalsbeek*, te Oldeboorn, finaal verkoopen:

Een HEK-TJALKSCHIP cum annexis, groot 51 Ton, liggende thans te Oldeboorn bij de Werf van *Marten Thomas Boontje*; waarop geboden is de zeer geringe som van *f* 753.

Verkoop van een Schip.

W. BOLMAN, Arrondissements Deurwaarder te Gorredijk, zal, op Woensdag den 14 Februarij 1849, des namiddags ten 1 ure, ten huize van H. T. *Jager*, te Gorredijk, verkoopen:

Een SCHUITESCHIP, genaamd *de Jonge Geert*, lang 11 el 25 duim, wijd 2 el 24 duim, hol 1 el 16 duim, en alzoo geijkt op 19 Ton; liggende thans te Gorredijk en gebruikt door *Rienk Klazes Hof*; dadelijk te aanvaarden.

De Notaris C. W. SEMLER, te Leeuwarden, zal, op *heden Dingsdag* den 30 Januarij 1849, des namiddags ten 4 ure, ten huize van den Logementhouder *Witteveen*, op het Schavenek aldaar, provisioneel, en 14 dagen later finaal, veilen en verkoopen:

1. Een hecht, voor weinige jaren veel vertimmerd HUIS, gequoteerd letter E, no. 189, staande in het Ruiterskwartier, naast de Houtschuur van den Heer *van Driesum*, te Leeuwarden, sectie B, no. 1119; beneden bij *J. G. Konig*, en de Bovenwoning, hebbende eene deur en ingang aan de Straat, bij *Klaas Venema* in huur, zamen voor *f* 2 in de week.
2. Een HUIS, ERF en BLEEK, in de Doorgaande Steeg, aan de Noordzijde van het Vliet te Leeuwarden, letter M, no. 27, sectie G, no. 130: bij *Klaas Wouters* in huur voor *f* 0,70 in de week; den 12 Mei 1849 te aanvaarden.

De Notaris A. R. ATTEMA, te Wolvega, zal, op Dingsdag den 6 Februarij 1849, des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Kastelein *Kopfer*, aldaar, presenteren finaal te verkoopen:

Eene wel gelegene ZATHE en onderhoorende beste WEI-, HOOI- en BOUWLANDEN, groot 41,22,93, met hechte en goed onderhouden HUIZING en SCHUUR, voorts bijna nieuwen WATERMOLEN, te *Nijlamer*, een weinig bewesten van en onmiddellijk aan de Schipsloot naar Wolvega loopende, tusschen de Scheene en de Tjonger, ingepolderd; in gebruik bij de mede-eigenaresse de Wed. van *Jan P. Berkenbosch;* aan te vaarden in 1849, en zulks in 18 perceelen; waarop geboden is *f* 13,355.

Verkooping te Dragten.

De Notarissen E. J. ATTEMA, te Dragten en C. W. SEMLER, te Leeuwarden, zullen, door het ministerie van eerstgenoemden, ingevolge bekomene autorisatie der Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, op Donderdagen den 8 Februarij 1849, des namiddags ten *3 ure precies*, ten huize van *J. van den Berg*, te Dragten, finaal presenteren te verkoopen:

A. Eene vruchtbare en bijzonder wel gelegene ZATHE en LANDEN, met derzelver HUIZINGE, SCHUUR, HORNLEGER, HOVINGE en verder annexen, staande aan den Lijkweg, bij het Tolhek naar Beetsterzwaag, onder Zuider-Dragten, en grootendeels onder laatstgemeld Dorp gelegen, geheel groot volgens kadastrale meting, 52 bunder 51 roede 31 el, waaronder eenige perceelen Maden of Hooiland, gelegen onder Boornbergum en Beets. Alles in gebruik bij *Sint H. Baron.*
Aanvaarding: van het Huis 12 Mei 1850, van de Weid- en Hooilanden, 12 November 1849 en van de Bouwlanden, na het rispen der eerste vrucht in 1849, behalve eenige perceelen, welke alsdan met Wintergraan zullen worden toegezaaid.
Geveild in 31 perceelen, met regt van zamenvoeging, daaronder begrepen het *Tolregt*, waartoe deze Zathe van ouds geregtigd is; staande te zamen op *f* 14,780.
B. Twee perceelen BOUWLAND, aan den Lijk- en Hoogeweg, zamen groot 3 bunder 35 roede 94 el en 1 stuk MADEN aan de Oude Dreit, groot 3 bunder 65 roede 90 el; gebruikt bij de Zathe in huur bij *Klaas L. v. d. Molen*, te Dragten; staande op *f* 1885.
C. Een perceel MADEN, onder Boornbergum, *de Reidbosch* genaamd, groot 4 bunder 34 roede 50 el; gebruikt bij de Zathe in huur bij *Luitzen K. v. d. Molen* te Dragten; staande op *f* 850.
Aanvaarding der Bouwlanden na het rispen der eerste vrucht in 1849, en der Maden bij de toewijzing.
Alles omschreven bij Verkoopboekjes.

Verkooping te Opeinde.

Dezelfde Notarissen ATTEMA, te Dragten, en SEMLER, te Leeuwarden, zullen, door het Ministerie van eerstgenoemden, ingevolge bekomene autorisatie der Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, op *Vrijdag den 9 Februarij 1849, precies des namiddags ten 3 ure*, in de Herberg van *Douwe Douma*, te Opeinde, publiek, bij strijk- en verhooggelden, *provisioneel* verkoopen:

A. Eene zeer vruchtbare en wel gelegene ZATHE en LANDEN, met derzelver HUIZINGE, SCHUUR, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE c. a., staande bij den Lijkweg, en gelegen onder Opeinde, in het geheel groot volgens kadastrale meting 52 bunder 55 roede 5 el, waaronder eenige perceelen Maden, hebbende te zamen een kadastraal inkomen van *f* 445,27; in gebruik bij *Harmen Folkerts Tolsma.*
Aanvaarding: Huis 12 Mei 1850, Weid- en Hooilanden 12 November 1849, Bouwlanden na het rispen der eerste Vrucht in 1849.
Te veilen (met regt van zamenvoeging) in 25 perceelen.
B. Eene HUIZINGE, met TUIN en HOF, benevens 3 perceelen BOUWLAND, aan den Lijkweg te Opeinde, groot 1 bunder 58 roede 20 el; hebbende een kadastraal inkomen van *f* 45,05; zijnde in gebruik bij *Johannes J. Wouda.*
Aanvaarding Huis 12 Mei 1850, het Land na het rispen der eerste Vrucht in 1849.
C. Eenige beste en welig groeijende BOSSCHEN, gelegen onder Nijega, groot 8 bunder 73 roede 27 el; en een kamp BOUWLAND, aldaar, groot 40 roede.
Aanvaarding der Bosschen dadelijk, van het Land 12 November 1849.
D. De HELFT in 3 perceelen LAND en BOSCH; in het geheel groot 8 bunder 71 roede.
Aanvaarding: 12 November 1850, en van het Jetland dadelijk.
Alles nader bij Verkoopboekjes omschreven.

De Notaris GOSLINGS, te Harlingen, zal aldaar, bij den Logementhouder *de Boer*, in de Oijevaar, op Woensdag den 14 Februarij 1849, des namiddags ten 3 ure, provisioneel, en des avonds ten 7 ure finaal, in het openbaar verkoopen:

Het overdekt KOFSCHIP, genaamd *de drie Gebroeders*, liggende in de Haven van Harlingen, volgens meetbrief gemeten op 17 el 2 palm lengte, 3 el 7 duim wijdte en 1 el 7 palm 4 duim hol, geijkt op 61 ton, met deszelfs Inventaris, zoo als het thans wordt gevoerd door den eigenaar *Sijbren Hessels Heslinga.*
Te aanvaarden dadelijk na de toewijzing en inmiddels UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen bij voornoemden Notaris.

AANBESTEDING.

Men presenteert bij geslotene briefjes aan te besteden: De REPARATIEN aan eene SCHUUR en MEULHUIS, te Witmarsum; bewoond door *Jan Pieter Buwalda*, waaronder *drie* nieuwe Bindten in, en een Kap op de Schuur; alsmede verdere Reparatien in de Koestallen en Meulhuis, alles in het Bestek omschreven, hetwelk op die plaats aanwezig is.
De briefjes moeten franco vóór of op den 10 Februarij e. k. worden bezorgd aan het adres van den Heer besteder P. DILLIE, te Leeuwarden, op den Grachtswal, letter L, no. 17, ten huize van den Heer VAN HOPBERGEN, aldaar.

Bij geslotene briefjes te huur voor 3 jaren:

Het TOLHUIS met TOLHEFFING op den Weidumerweg bij Weidum, van af 12 Mei 1849.
De Voorwaarden liggen ter lezing in het Grietenijhuis te Weidum, alwaar de briefjes franco moeten worden ingezonden vóór of op 5 Februarij 1849, en nadere informatien te bekomen zijn bij den mede Gecommitteerde K. H. DE ROOS.

VERHURING.

Binnen kort zal publiek worden verhuurd: De ZATHE en LANDEN, thans in gebruik bij *Jacob Abrahams van der Meer*, te Poppingawier.

TE HUUR: Eene voor weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE, voorzien van onderscheidene Woonvertrekken, Slaapkamer, ruime Keuken en Kelders, Regenbak, Put en grooten TUIN, beplant met onderscheidene fijne Vruchtboomen, staande en gelegen even buiten het Hoogend te Sneek, aan den Straatweg naar de Lemmer. Te bevragen bij den Eigenaar B. STELLINGWERFF, Sneek, en den 12 Mei 1849 of vroeger te aanvaarden.

Uit de hand te huur

VOOR DEN TIJD VAN VIJF JAREN,

met den 12 Mei 1849: Eene floressante in volle werking zijnde HUIZINGE en GRUTTERIJ, in eene der volkrijkste straten der stad Franeker; alsmede 2 bunder 20 roede 46 el 18 palm (6 pond) best WEIDLAND. Te bevragen bij den Eigenaar N. J. BOS, in het Nasuw aldaar.

Een HUIS TE HUUR, op den Grachtswal, letter L, no. 21, te Leeuwarden. Te bevragen bij P. VAN HOUTEN, op de Tuinen, letter A, no. 221, aldaar.

TE KOOP OF TE HUUR.

De HEEREN HUIZINGE, ERF en SCHOONEN TUIN, staande en gelegen Marktstraat te Sneek, worden alsnog *te Koop* of *te Huur* aangeboden, den 12 Mei e. k. te aanvaarden; te bevragen bij den Eigenaar
Wm. VAN HAA[...]

Uit de hand te koop,

door verandering van affaire: Eene sedert jaren veel verbeterde en wel houdene HUIZINGE en HERBERG, *de Valk*, staande en gelegen op de Breedeplaats te Harlingen. Te bevragen bij den eigenaar en bewoner K. HA[...]

Uit de hand te koop:

Eene VROUWENZITPLAATS, in de Bank no. 6, in de Galileeër Ke[rk] bevragen bij E. GROOTHELM, op het Noordvliet bij Leeuwarden.

UIT DE HAND TE KOOP, op zeer billijke voorwaarden: Een snel[zeilend] VEERSCHIP, oud vijf jaren, groot volgens meetbrief elf Ton, varende *Munnekeburen* op *Oldemarkt* en *Sneek.*
Te bevragen bij den eigenaar RINKE J. LEMSTRA, te Munneburen.

Uit de hand te koop:

Een wel onderhouden JAGTSCHIP, volgens meetbrief groot vier en [...] Ton, met al deszelfs toebehooren; geschikt om dadelijk bevaren te k[unnen] worden, in der tijd bevaren door wijlen *Sjoerd Ates van Veen.*
En een best SNIKSCHIP, ladende *drie honderd* korven Aardappelen.
Te bevragen in persoon of met franco brieven bij de Wed. S. A. VAN V[EEN] te Harlingen.

TE KOOP:

Eene aanzienlijke partij WIT MARMEREN VLOERSTEENEN. Nadere in[lich]tingen zijn, op franco aanvrage te bekomen bij IJ. P. v. D. VEEN, Mr. [Tim]merman te Lemmer.

De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde Landgenooten bek[end] dat hij eigenaar geworden is van de KOREN-, PEL- en MOSTAARD[MO]LEN te Woudsend, en van heden af die affaires zal voortzetten; verzoekt v[rien]delijk ieders gunst en recommandatie, belovende eene prompte en civiele b[edie]ning.
W. HETTEMA, Molena[ar]

KONINGSZEER of SCROF[ULA]

geheel en al door de Zalf en Pil[]len van Holloway genezen.

Kortelings geleden zijn er vele bel[ang]rijke genezingen van deze ongeluk[kige] kwaal door deze krachtige Genees[mid]len geschied. Indien het bestek het [toe]liet, zouden er zeer vele gevallen kun[nen] genoemd worden, die zonder twijfel onzer Geneeskundigen verwonderen zouden; het is voldoende te zeggen, velen die jaren lang kreupel waren, het gebruik hunner ledematen terug be[ko]men hebben, hunne wonden geheel genezen zijnde. Velen hebben het her[stel] hunner gezondheid aan het gebruik dezer Middelen te danken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen thans de volgende:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50,
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90,

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch, alsmede te Londen, Str[and] 244, *Holloway's Etablissement.*

Schurft der Schapen.

Om het zoo gevaarlijke gebruik van *Rattenkruid*, *Kwik* enz. tegen te ga[an] wordt door de Ondergeteekende met zeer veel succes verkocht, een secuur m[id]del ter genezing van de Schurft der Schapen en ongedierte bij het Vee, welk door een der grootste Scheikundigen dezer Provincie is geëxamineerd door twee Rijks-Veeartsen der Eerste Klasse is goedgekeurd, waarvan de bew[ij]zen bij den Ondergeteekende zijn bernstende.
Ter genezing der Schurft bij Schapen worden de aangedane plaatsen met [het] middel goed ingewreven; ter verdrijving der Tieken vermenge men hetzelve even veel Water, en ter dooding van Luizen bij ander Vee, vermenge men [het] vocht met 3 deelen Water.
De verzegelde Kruik van 1 Ned. Kan kost slechts 50 Centen.
Dockum, Januarij 1849. A. JORRITSMA.
NB. Hetzelve is ook te bekomen bij de Heeren: H. JORRITSMA te Sneek; G. ZWART te Gorredijk; J. W. MEIJER te Workum; D. VAN LON Bz. en W. MEINDERSMA te Leeuwarden; E. J. VAN DER MEULEN te Dragten en [de] jufvrouw de Wed. J. A. JORRITSMA te Franeker.

HENGSTEBIER

zal gehouden worden door de Wed. REIN D. VAN DER ZEE te Sint Anna-P[aro]chie, op Woensdag den 7 Februarij 1849, des namiddags ten 2 ure, in de B[...]berg van *Johs. Wassenaar*, aldaar.
Voor *verafwonenden*, welke dan niet mogten verschijnen, zal tot de ontva[ngst] van hun verschuldigd Dekgeld worden gevaceerd op Vrijdag den 9 dier ma[and] van 11 tot 12 ure, ten huize van *Nauta*, op de Koemarkt te Leeuwarden.

A. POSTHUMA, Apotheker te Dockum, vraagt tegen 1° Mei e. k. [een] BEDIENDE.

Een MOLENMAKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, niet onkundig [in] het Huistimmerwerk, en van goede getuigschriften voorzien, kan te[recht] vast werk bekomen voor een, twee of drie jaren. Men vervoege zich in p[er]soon, of met franco brieven onder letter Z., bij H. BRANDENBURGH, Bo[ek]handelaar te Workum.

Een GRUTTERSKNECHT, liefst ongehuwd, zijn vak in alle opzigten gr[ondig] verstaande en van goede getuigschriften voorzien, kan op 1° Mei a. s. [...] bekomen.
Adres in persoon of met franco brieven bij R. WESTRA, te Dockum.

Wordt gevraagd in eene Greidboerderij, terstond of op Mei aanstaande, [eene] HUISHOUDSTER van de Protestantsche Godsdienst, bekend met het [...]termaken. Adres in persoon of per vrachtvrije brief bij D. S. HOLLENGA, Almenum.

Wie vermist of verloren heeft een onderwetsche ZILVEREN LEPEL, kan [den]zelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug beko[men] bij J. J. OOSTERBAAN, Goudsmid te Leeuwarden.

Bij H. C. SCHETSBERG te LEEUWARDEN, is uitgegeven:

I. WAARSCHUWING tegen het misbruiken van den naam van GOD, [door] S. CROMMELIN, *rustend Leeraar te Leeuwarden, Vierde druk.* Prijs 15 [Cents].
II. HARTELIJKE OPWEKKING tot het ijverig streven naar reinheid van Hart[] Wandel, door denzelven, *Tweede druk.* Prijs 25 Cents.
III. J. F. JACOBI, De verpligting van den mensch aan GOD, vertaald door [den]zelven, tegen den verminderden prijs van 40 Cents.
IV. C. C. STURM, MORGEN EN AVONDGEBEDEN op elken dag in de week en bij [an]dere gelegenheden, *Tweede druk.* Prijs 30 Cents.
Bij genoemden UITGEVER zijn zoolang de voorraad strekt nog mede te bekom[en]:
VOOR *f* 2,20, IN PLAATS VAN *f* 6,60.
BIJBELOEFENING over het Evangelie van LUCAS, door H. VAN HEIJNINGEN, [pre]*dikant te Meppel*, 2 deelen, in 8vo. en
VOOR *f* 1,80 IN PLAATS VAN *f* 4,80.
GEDENKWAARDIGHEDEN uit het leven van den Profeet ELIAS, opgehelderd in L[eer]redenen, door B. VERWEIJ, in leven *Predikant te 's Gravenhage, T[weede] druk*, 2 deelen, in 8vo.

Bij F. HOLTKAMP, Boekdrukker en Boekverkooper te Sneek, [is] uitgegeven en alom te bekomen:
KERKELIJKE REDEVOERING bij de bevestiging van Ds. *J. A. Ruijs*, didaat tot de H. Dienst, als Herder en Leeraar der Hervormde Gemeente [te] Balk, door S. J. HOEST, Predikant te Nijkerk op de Veluwe. Prijs 30 C[ents].

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.